

fundsvidenskaberne, som kun i ringe omfang har underbygget sine resultater empirisk, ligesom, som det også er fremgået, formentligt kan være tvivlsomt, om det private erhvervsliv fungerer, som denne teori forudsætter.

Disse teorier er imidlertid eksistensgrundlaget for et stort antal konsulentfirmaer. Nogle af dem har forsøgt at afsætte deres produkter til den offentlige administration; blandt andet har direktoratet for kriminalforsorgen i modsætning til de fleste andre grene af central administrationen været storftager heraf. Det er dog især i den kommunale sektor, disse firmaer synes at have fundet et marked. Der er mig bekendt ikke lavet nogen undersøgelse af, hvad disse firmaer leverer og heller ikke af, hvad der kommer ud af deres rådgivning i praksis. Er man ikke skeptisk over for deres virksomhed i forvejen, bliver man det imidlertid ved læsningen af fremstillingen af det grundlag, de arbejder på. To konsulenter fra et sådant firma (Kaj Jørgensen og Ole Kjærgaard) har sammen med to af managementforskningens danske foregangsmand (professor Erik Johnsen og lektor Stig Ree fra Handelshøjskolen i København) skrevet bogen Kommunal ledelseslære. Kommunal ledelseslære præsenteres som udviklingen af en specifik kommunal ledelseslære.

For de læsere, der har tillid til, at det inden for samfundsvidenskabernes område er muligt at udvikle teorier, der kan danne grundlag for løsningen af for eksempel organisatoriske problemer inden for den kommunale forvaltning kan denne bog anbefales. De vil samtidig erfare, hvad der adskiller lederroller såsom systemørens, proceskonsulentens eller filosoffens fra hinanden.

For de læsere, som efter at have læst Brydensholts bog, måtte sidde tilbage med et ønske om at stifte nærmere bekendtskab med netop den managementteori, som efter hans egen opfattelse kan være inspirationskilden for udviklingen af bedre ledelsesmetoder inden for såvel centraladministrationen som folketinget, kan bogen også anbefales.

Jørgen Grønnegård Christensen

Kultur og Klasse, nr. 36 (Særnummer om Massekommunikation) 1979. 38,50 kr.

Den nye medieteknologi, kulturimperialisme, vareestetikk, innholdet i tegneserier og motoffentlighet. Det er mangfoldigheten som først og fremst preger dette nummer av Kultur og Klasse. Likevel mener redaktøren, Morten Giersing, at emnene kan samles under en felles hatt, fordi de har noe med massekommunikasjon å gjøre.

Den første kommentar må derfor bli at nummeret ikke står på egne ben som en introduksjon til massekommunikasjon som fagområdet. Dette har vel heller ikke

fundsvideenskaberne, som kun i ringe omfang har underbygget sine resultater empirisk, ligesom, som det også er fremgået, formentligt kan være tvivlsomt, om det private erhvervsliv fungerer, som denne teori forudsætter.

Disse teorier er imidlertid eksistensgrundlaget for et stort antal konsulentfirmaer. Nogle af dem har forsøgt at afsætte deres produkter til den offentlige administration; blandt andet har direktoratet for kriminalforsorgen i modsætning til de fleste andre grene af central administrationen været storaftager heraf. Det er dog især i den kommunale sektor, disse firmaer synes at have fundet et marked. Der er mig bekendt ikke lavet nogen undersøgelse af, hvad disse firmaer leverer og heller ikke af, hvad der kommer ud af deres rådgivning i praksis. Er man ikke skeptisk over for deres virksomhed i forvejen, bliver man det imidlertid ved læsningen af fremstillingen af det grundlag, de arbejder på. To konsulenter fra et sådant firma (Kaj Jørgensen og Ole Kjærgaard) har sammen med to af managementforskningens danske foregangsmand (professor Erik Johnsen og lektor Stig Ree fra Handelshøjskolen i København) skrevet bogen Kommunal ledelseslære. Kommunal ledelseslære præsenteres som udviklingen af en specifik kommunal ledelseslære.

For de læsere, der har tillid til, at det inden for samfundsvideenskabernes område er muligt at udvikle teorier, der kan danne grundlag for løsningen af for eksempel organisatoriske problemer inden for den kommunale forvaltning kan denne bog anbefales. De vil samtidig erfare, hvad der adskiller lederroller såsom systemørens, proceskonsulentens eller filosoffens fra hinanden.

For de læsere, som efter at have læst Brydensholts bog, måtte sidde tilbage med et ønske om at stifte nærmere bekendtskab med netop den managementteori, som efter hans egen opfattelse kan være inspirationskilden for udviklingen af bedre ledelsesmetoder inden for såvel centraladministrationen som folketinget, kan bogen også anbefales.

Jørgen Grønnegård Christensen

Kultur og Klasse, nr. 36 (Særnummer om Massekommunikation) 1979. 38,50 kr.

Den nye medieteknologi, kulturimperialisme, vareestetikk, innholdet i tegneserier og motoffentlighet. Det er mangfoldigheten som først og fremst preger dette nummer av Kultur og Klasse. Likevel mener redaktøren, Morten Giersing, at emnene kan samles under en felles hatt, fordi de har noe med massekommunikasjon å gjøre.

Den første kommentar må derfor bli at nummeret ikke står på egne ben som en introduksjon til massekommunikasjon som fagområdet. Dette har vel heller ikke

vært meningen, men så burde innledningen ha gjort oppmerksom på at artiklene omfatter noen utvalgte emner innenfor massekommunikasjon, med sammenhengen mellom massemedier og bevissthetsdannelse som den røde tråd. Det bør derfor suppleres med annen litteratur som gir en generell innføring i de forskjellige temaer og teoretiske problemstillinger innenfor massekommunikasjonsforskningen.

En annen ulempe er at de fleste artiklene forutsetter at leseren kjenner en del til de emner som tas opp. Dette henger dels sammen med artiklenes tema, dels med det noe innforståtte språket de er skrevet i. Begge deler skal jeg straks komme tilbake til.

Først skal jeg gi et eksempel på hvordan nummeret er ufullstendig som hjelp til å orientere seg i den aktuelle mediedebatt. Hverken i innledningen av Morten Giersing, eller i noen av artiklene stilles det spørsmålsteget ved mediernes virkning. Implisitt tas det for gitt at mediene har en effekt. Den uinnvidde leser blir derfor ikke gjort oppmerksom på at dette er et svært problematisk spørsmål. Som medieforbrukere blir vi også påvirket av så mange andre ting i våre omgivelser - av foreldre, ektefelle, venner, arbeidskammerater osv. - at det er nesten umulig å skille ut de virkninger som bare skyldes massemediene. Dette er et metodisk problem.

Men like viktig er det å være oppmerksom på at det er to prinsipielt forskjellige teoretiske synspunkter på forholdet mellom mediene og publikum. På den ene siden sier vi at mediene påvirker mottakere, de har en effekt. På den andre siden sier vi at folk braker mediene ifølge deres egne ønsker og interesser. Jeg vil mene det er viktig å ha med denne teoretiske "ballast" når vi skal vurdere hvor vesentlig mediene er for den bevissthetsdannelse som foregår i forskjellige befolkningsgrupper.

Etter min mening er det to artikler som godt kan stå på egne ben. Den ene er Mattelar's oversatte artikkel om "Kulturimperialisme i de multinationales tidsalder". Artikkelen gir en rekke konkrete opplysninger om organisasjoner, styring og finansiering av massemedier, både i Latin-Amerika og USA. Denne beskrivelsen er et utmerket bidrag til å kunne forstå den viktige sammenhengen mellom hvem som eier og kontrollerer mediene, og det innhold som publikum presenteres for. Denne sammenhengen er jo ikke minst interessant i forbindelse med den nye medieteknologi, som Grodal gir en god, omenn noe kortfattet innføring i. Foreløpig er den nye medieteknologi ganske dyr, noe som setter helt klare grenser for hvem som kan anskaffe seg den og benytte den.

Den andre artikkelen jeg vil fremhæve, er også oversatt - Oskar Negt's om de arbeidsmetoder den tyske journalisten Günter Wallraff anvender. Jeg synes artikkelen tjener to formål. På den ene siden viser den at beskrivelser av kon-

kreté begivenheter og hendelser er like så, ja vel så avslørende som kompliserte teoretiske analyser. Negt skriver (s. 84) at Wallraff "betoner detaljen, den eksemplariske organisation af fakta", som kan gi andre i samme situasjon mulighet for å bli bevisst hvilke forhold de arbeider under. Undersøkelser av "hverdagens katastrofer" gir en "ny form for autencitet, en kendsgerningernes, informationernes, erfaringsnærhedens autencitet" (s. 87). Virkeligheten kan m.a.o. noen ganger tale for seg selv.

På den andre siden stiller Negt's artikkel to andre bidrag i heftet i et viktig pedagogisk lys. Både artikkelen av Rolf Lindner om "Klassespecifikke aspekter af kritikken af vareæstetikken", og "En autoritær pedagogik" av Lizzie Ørvad Andersen behandler emner som kommunikasjons- og språkteoretisk er viktige nok, men som jeg er redd i sin nåværende form bare når en begrenset lesergruppe.

Anvendelsen av ord og formuleringen av setninger er jo en vesentlig side ved all kommunikasjon. Jeg går ut fra at tidsskriftredaksjonen ønsker å nå så mange mennesker som mulig. Derfor er det uheldig når spesielt disse to artiklene bruker et innforstått språk, og i stor utstrekning bygger på teorier som ikke kan forutsettes å være kjent utenfor fagkretser. Forskningsformidling er viktig, og derfor påhviler det ikke minst oss som arbeider med massekommunikasjon et klart ansvar. Vi bør være de første til å tenke på at informasjon, opplysninger og synspunkter formidles slik at "menigmann" kan delta i diskusjoner og gjøre seg opp en mening. Dette gjelder også om de viktige mediepolitiske emnene som bl.a. dette nummer av Kultur og Klasse behandler.

Marit Bakke

Erik Mader, SF under "det røde kabinet", 1966-1968, Odense: Odense Universitetsforlag, 1979, 242 s. 96,20 kr.

Erik Mader er cand.mag. fra Odense Universitet med historie som hovedfag. Den foreliggende bog om SF under det "røde kabinet" (eller det første "arbejderflertal" om man vil) er en let revideret udgave af hans specialeafhandling. Med denne bog placerer Erik Mader sig smukt i den tradition for historie og samtids-historisk analyse, som først og fremmest er præget af Tage Kaarsted (bøgerne om påskekrisen 1920, trekantregeringens tilblivelse 1957, dansk politik i 1960'erne m.m.). I forordet får professor Tage Kaarsted da også en tak for vejledning og opmuntring under arbejdet.

Med denne placering af Maders bog er indirekte sagt noget om emnevalg, approach og metode. Bogen omhandler et politisk interessant og spændende begivenhedsfor-